

ELŐFIZETÉSI ÁRAK			
Egyes évre	26 k.	—	—
Félévre	14	—	—
Magyarországra	1	—	—
Egy hónapra	2	—	—
Egyes szám	—	—	10 fill.

PESTI NAPLÓ

APPROBATIONÁRÁK	
Egyes évre	5 fill.
Estagabbi betűvel	10 fill.
Urdítások	milliméter számítás- sal, díjazás szerint.
Megjelenik	hétfé kivételével naponként, ünnep után is.

Budapest, 1912.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Podmanilky-utca 12.

Szombat, június 8.

Ne ölj!

Budapest, június 7.

Már azt hittük, hogy a szenvedelmek paroxizmusa elérte tetőfokát, hogy azok után, amiket az utolsó napokban a magyar parlamentarizmus és a józan emberi értelem ellen elkövettek, többé nem jöhet semmi. Tévedtünk. A legborzasztóbb, a leggyászosabb ma következett be. Megriadva, megzavarodva állunk a tény előtt, hogy egy szánandó ember az eszelősséig fokozódott hazafias kétségbeesésében vak és suta ólomgolyókra akarta bízni azt az igazságszolgáltatást, amelyhez egyesegyedül a fölényes és érdektelen történelemnek van jussa.

Ki tudná elemezni, tisztázni és mérlegelni azokat a rejtelmes pszichikai hatótényezőket, melyek egy emberi szívet és elmét kiforgatnak a normális természeti törvények kerékvágásából? Meg tudták-e valaha magyarázni ama finom, lenge, előkelő arisztokrata hölgy cselekedetének lélektani rugóit, akit messze falusi magányából ellenállhatatlan vonzóerővel hívott fel valami titokzatos ösztön a forradalmi lázban remegő Párisba, hogy belemártsa törét annak az embernek szívébe, kit fajtája, nemzete, rangbeli testvérei ellenségének tartott?

Csak azt tudni, hogy a lelki életnek is vannak járványos betegségei, melyek mint a testi szervezetet megtámadó miazmák a levegőben kóvályogva egyszerre rontják meg emberek ezreinek, egész nemzeteknek belső világát. A ragadós lelki kórság a lázas atmoszféra belelegzésével, a pusztá érintkezéssel terjed s az embereket kiforgatja rendes mivoltukból. Kovács Gyula képviselő tette, amellyel nevét a magyar parlamentarizmus történelmének legfeketébb lapjaira írta fel, egy megbomlott elmének szülötte. De ki csodálkoznék azon, hogy abban a légkörben, melyben a magyar ellenzéki képviselők immár napok óta teljesítik keserves kötelességüket s amelyben a hazafias fájdalom, a személyes megaláztatás, a világok összeomlása felett érzett kétségbeesés mardossa, gyötri az önértékes férfilelket, felbillen egy nemzete jövőjéért remegő magyar szív egyensúlya?

És az örületnek ragadós betegsége nem onnan, abból a székből terjengett-e szét az egész parlamentre, az egész fővárosra, az egész országra, mely felé Kovács Gyula a halálos kétségbeesés pusztításra szánt üzeneteit irányította, mielőtt a maga hazafias meghasonlásával kívánt volna örökre leszámolni?

Ne ölj! E szent parancsolat tiltja vissza a részvét könnyeinek áradatát, melyet az országban ezren és ezren szívük szerint ontának a nemzeti kétségbeesés örültjének véres kórágya felett. Am: ne ölj! — ezt kiáltjuk mi oda azoknak is, akik megfojtották a magyar parlamentarizmust s megmérgezték a magyar nemzet jó hírnevét a külföld közvéleménye előtt. A magyar Génusz-nak már halottja volt, mielőtt a revolvergolyó Tisza István feje mellett átlukasztotta volna Magyarország címerét és e drága halott felett megkezdődött a tetemrehívás, mielőtt a munkapárt boszuló csizmasarkai összeroncsolták volna a parlamenti örület szerencsétlen áldozatának véres koponyáját.

Odáig jutottunk, hogy bűnöst és áldozatot alig lehet egymástól megkülönböztetni. A pártszenvédély bírása a teteknek s ugyanaz a cselekedet gyalázatos gonosztetteknek és halhatatlan heroizmusnak tűnik fel aszerint, hogy a pártos elfogultság prizmájának melyik szögéből tekintjük. Tisza István megölte a magyar parlamentarizmust; Tiszát meg akarta ölni egy fanatikus, aki nyilván az apagyilkosságnál nagyobb véteknek nézte azt a rombolást, amelynek véghezviteléért a munkapárti tábor homéri méretű hőst csinál Tiszából. Ahol az erkölcsi mérlegelések iránytűje ily eszeveszett kilengéseket mutat, ott a légkör mágneses túltelítettsége félelmes erupciókkal fenyeget.

És meddig még? Minek kell még történnie, hogy vége szakadjon a deliriumnak, amelynek a mai példátlan esemény csak ijesztő szimptomája, mint ahogy a testen felfakadó sebek csak jelenségei a belül pusztító kórságnak? A munkapárthoz fordulunk, melynek soraiban vannak, tudjuk, mély gondol-

kozásu, világos fejű, kemény akaratú férfiak, akiket egy elvakult fanatizmus lenyűgöző szuggesztiója nem foszthat meg tisztánlátásuktól. Állítsák meg végre az irány, cél és fék nélkül száguldó gépet, mely immár mindent elgázolt, ami kedves, becses és szent volt a magyar lélek előtt. Állítsák meg, ha kell, erőszakkal. Nyügözzék le a pártban túlhatalmasodott katilináris egzisztenciák rémuralmát, ha nem a nemzet kedvéért, hát a maguk érdekében. A kazánt tovább fűteni egy irtózatoss robbanás veszedelme nélkül nem lehet.

Kovács Gyula véres teste, melyet a parlament tanácsterméből hurcoltak ki, mindenki számára szívfacsaró memento gyanánt kell, hogy szolgáljon. Itt nincs tovább. A férfi, aki önmaga ellen fordította fegyverét, hogy vészjelt adjon a süllyedő hajón, annyit megérdemel, hogy a legkönyörtelenebb cinizmus, a legelfogultabb pártönzés, a legféltelenebb hatalmi szenvedély is tudomást vegyen a lelki feldultság ekkora fokáról, mint mely ilyen tette képes. És ne próbálják alacsony gyanúsításokkal elhomályosítani a gyászos eset jelentőségét. A cselekedetet el kell ítélni; de az embert, ki életével akart megfizetni önmagával való meghasonlásáért, ne bántsák. Az ellenséget megsütni és felfalni csak a Fidzsi-szigeten szokás... A parlamentben elhangzott revolverdörrenések igen messzire el fognak hangzani. Érdeke-e ennek a szegény nemzetnek, hogy a gyászos incidens az egész világ előtt ne a hazafias paroxizmusnak, hanem a magyar képviselőház tagjai züllöttségének tükörképét mutassa?

Eljutottunk nemzeti tragédiánk végjelentééhez. Vonjuk le a tanulságokat és csapódjék össze a függöny. Új darabnak kell jönnie, új eszmével, új szereplőkkel, új alaphanggal. A hősokeket pedig, akik oly gyászosan, oly visszás érzelmeket keltve töltötték be szerepeiket, próbáljuk elfelejteni, hogy rossz emlékü ne kísértsen lidércnyomásos álmainkban.

Kovács Gyula rálő Tisza Istvánra.

(Revolverlövés a Ház üléstermében. — Öngyilkosság az ország színe előtt. — Kovács Gyula haldoklik. — Mérheterlen izgalmak. — Tisza pózban.)

Budapest, június 7.

(Saját tudósítónktól.) Az a gyűlöletmag, amelyet gróf Tisza István vetett, rettenetes módon meghozta a gyűlölcset. A képviselőház mai ülésének olyan szenzációja volt, melyre a világhistóriában nincsen példa. Tisza István örülete megtermette a reakcióját: az ellenzéki képviselők kivezetése után Kovács Gyula gazdapárti képviselő, akit az ismeretes urna-affér után harminc napra kitiltottak a Ház üléseiről s akinek az idegeit rettenetesen megviselték az utolsó napok politikai izgalmai, berohant a Ház üléstermébe és háromszor egymásután rálőtt gróf Tisza Istvánra, akit azonban nem találtak golyói, azután pedig halántéka ellen fordította a fegyvert és haldokolva vitték ki az ülésteremből.

Órák multak el az irtózatossá jellemezhető jelenet óta, de még most is mindenkinek, aki előtt az alkotmány szeretete nem üres frázis, megremeg minden idegszála. Ma már láthatják a munkapárt józan elemei, akiket nem tébolyított meg egészen az a veszett galopp, melylyel Tisza akarja a végső pusztulásba vinni a nemzetet, mik azok a következtetések, amelyek áldatlan munkája nyomán járnak. Kovács Gyulára ráfoghatják azok, akik a halállal is izékedni akarnak, hogy anyagi zavarai könnyebbé tették neki az áldozatot. Ugy tudjuk, hogy a munkapárton nagyon sokan vannak, akiknek anyagi viszonyai tényleg teljesen ziláltak, de azért egyik se fogja önmaga ellen a revolvért. Hipokrizisekkel, pártérdek szerint kormányozható fanatizmus hazugságaival nem téveszthetik meg az ország közvéleményét. Mindenki

előtt tisztán áll az a kép; egy magyar képviselő, akit képviselői kötelességének teljesítésében megakadályoznak; aki rémülettel és kétségbeeséssel látja, hogy mindazokat az értékeket, amelyek szentek nekünk, durva vadsággal tapossák el azok, akik az ország jövőjéről mondanak frázisokat, úgy érezte, hogy vértanúsága kell ahoz, hogy az ördögnek határt szabjon. Senki sem helyeselheti, amit Kovács Gyula tett, de senkinek sincs joga ahoz, hogy lelketlen szemforgatással büntetnek mondja azt, ami csak szerencsétlenség. Kovács Gyula kimondta önmagára az ítéletet. Sokkal szigorúbb volt, mintsem — ha a gondviselés megsegíti — bármelyik magyar bíróság lesz, amely ítélni fog tetteről. Az a bíróság mérlegelni fogja, hogy azok, akik a törvény nevében küldik eléje Kovács Gyulát, maguk rugták fel a törvényt.

Rettenetesen ennek a tragédiának a részletei. A fiatal ellenzéki képviselő, aki halálos kétségbeesésében a képviselőház elnöke ellen a képviselőházban süti el a fegyverét... A munkapárt tagjai, akik vad kegyetlenséggel rávetik magukat a vérben vergődő emberre és öklükkel csapdossák fejét a padhoz, amelyre ráborul... Tisza István, aki ebben az idegbomlasztó pillanatban is pozór s mikor látja már, hogy semmi baja nem történhetik, hogy ellenfele kezéből kicsavarták a fegyvert, a francia kamara elnökétől eltanult előkelő mozdulattal azt mondta:

— Felveszem előterjesztésem fonalát.

És az egész kép a teljes felfordulás minden jelét mutatja. Az ülésterem tele vérrel, az ellenzék útját szuronyos csendör-

kordon állja el a Ház előtt, ahonnan rendőrkéz vitte ki őket, a kormánypárt pedig egy csomó kétségbeesett ember, aki önmagát uszítja s aki érzi, hogy az út, amelyre egy ördögi erejű és beteg agyu ember vitte őket, az örvénybe vezet, de nem mernek megállni. Az újabb Magyarország történetének legszerencsétlenebb napjaiig jutotunk. A hívők és hitetlenek egyformán könyös szemmel és összeszorult szívvel kérdezik: vajjon mi következhetik még ezután?...

Kovács Gyula szerencsétlen elhatározásáról, végrehajtásának körülményeiről s részleteiről a következő tudósítások számolnak be:

Az ülésteremben.

Kovács Gyula beront a terembe.

Tizenegy óra volt, amikor az utolsó ellenzéki képviselő is elhagyta a termet. Egy pillanatig egészen üres a Ház, azután óvatosan körütekintgetve, lassanként beszállingóztak a munkapárti képviselők. Mikor a padsorok már megteltek, lépett be gróf Tisza István s gyors léptekkel felment az elnöki emelvényre, amely alatt felállottak a munkapárti gárdisták. A jobb oldal képviselői közül ezuttal is átültek körülbelül tizenötön az elhagyott ellenzéki oldalra, nehogy a baloldali padsorok üresen tátongjanak a karzati publikum felé. Tisza csemetett, azután ezeket mondta:

— Az ülést megnyitom. A mai ülés jegyzőkönyvét vezeti Szász Károly jegyző ur, a javaslatok mellett felszólalókat jegyzi Szinnyei-Merse Félix, a javaslatok ellen felszólalókat Beszkid Antal jegyző ur. T képviselőház! A mai ülés megnyitását ismét sajnálatos incidensek késleltették, melyekre vonatkozólag rövid jelentést...

Nem mondhatta tovább. Ebben a pillanatban egy sápadt, szürkeruhás férfi rohant be a baloldali hírlapírói karzaton keresztül az ülésterembe. Az első szempillantásban senki nem ismerte meg, nem tudta honnan került elő és hogy mit akar. A váratlan vendég körülbelül a negyedik padsorig jutott előre s ezt kiáltotta:

De Caesar még is itt van köztünk, a rabszolga — a tied.

A Halált kissé meglepte ez a beszéd, sőt mintha lefőzték volna, összekushadt. Gunyosan próbált visszavágni:

— Barátkám, a halál után Caesar vagy a rabszolga — mindegy.

— A halál után — kiáltott Császár — ki beszél arról, ami azután lesz. Az érdekes, az izgató csak az, ami előtte történik. Nem Te. Te nem vagy senki. Te a kialvó fény vagy. Te az én elégett életem vagy. Te benned nincs rejtelen, mert nincs benned tartalom. Kalóz vagy, ki elveszed ami van, de adni nem adsz semmit. Egyetlen izgalmat, egyetlen vágyat képtelen vagy belénk lopni.

A rejtelen, a nagyszerű, az csak az Élet. Ki fél tőled, ha meglát, ha megösmér? Az ember csak utálhat, csak megvethet, mint a tehetetlenséget, mely azt hiszi, ha rombol, erős.

— Fecsegő — szólott a Halál fitymálva. — Ez a titkod, egy csomó frázis? Császárt ingerelte a rém tiszteletlen hangja. A hidegkezü, mintha ismét megnőtt volna a sarokban. A szeme csillogott, mintha mulattatná őt ez a furcsa játék.

— Elbizakodott vagy, mint az ostobák — dörögte Császár. — Nem akarod észrevenni, hányan nevettek a szemedbe, hányan köptek az arcodba. Nem látod, hányan emelkedtek olyan magasságba, hogy ocsmány kezéd nem bírta őket magadhoz lerántani.

A Halál ideges lett. — Bolond beszéd. Mutass csak egyet... Császár diadalmasan nevetett.

Vita a Halállal.

(Mari-Anni.)

Irta: Vándor Iván.

(Utánnymás tilos.)

Császár ma keveset dolgozott, sokat gondolgozott és este, hoid feljöttékor, belépett hozzá a Halál.

Látogatába jött, nem nagyon rossz szándékkal; beszélgetni akart és egy kicsit gyötörni ezt az embert, mint máskor.

A Halál gyakran jött Császárhoz, volt idő, mikor mindennapos volt nála. Vitakoztak az életről, a mulandóságról, a Halál cigarettázott és egy-két cinikus megjegyzéssel tönkre slányította a verejtékező Császár legszebb okoskodását.

Ebben az időben Császár alázatos félelemmel fogadta a Halált. Most azonban jókedvű daccal parolázott vele, helylyel kínálta, hetykén nézett a szeme közé, mint valaki a veszedelmes ellenségének, mikor már lefegyverezte.

— Jó kedved van, — jegyezte meg a Halál, kinek feltűnt ez a változás.

— Kijátszottalak címbora — évődött vele Császár.

— Nana! Csak nem találád fel az örökélet elixírjét?

— Nem is kerestem. Ki akar örökké élni? Kinek kell az élet rogyós térdel, homályosuló szemmel. Ki szeret futni, mikor már elfáradt?

A Halál ott ült a sötét sarokban és nem látszott belőle más, mint a szájaiban égő cigarettá izzó vége.

— Nem értelek egészen. Azzal akarsz lefőzni, hogy nem erőszakkal, hanem szépen magadtól jössz. Szabad akarattal követsz... vagy még előbb akarsz menni, mint köteles lennél jönni?...

Császár rejtelmesen mosolygott. Mulattatta, hogy a Halált zavarba ejtette a titka. Az járt az eszébe, hányszor megalázta őt ez a hidegkezü. Hányszor fetrengett előtte megvert eb módjára és ekkor ez nevetett...

Császár most kiegyenesedett előtte, mintha megnőtt volna a homályban. Az arcáról és a homlokáról különös fényesség áradt.

— Öngyilkosság! Bolond beszéd, az élet kell. Egy időre ugyancsak kell. Az életen keresztül juthatok el csak a célig.

— Van cél is? gunyolódott a hang a sarokban.

— Van, csak meg kell találni.

— Hadd lám, azt a hires célt!

Császár indulatosan felelt:

— Az élet egyetlen célja, hogy a Halál fejére taposson.

A Halál nevetett

— Bolond.

— Elbizakodott rongy, — felelt Császár — csak a gyávákra gondolsz, akik reszketnek tőled, akik gyöngék és félnek tőled.

A rém megnyúlt, félelmesen nagy lett.

— Te is reszketsz, te is gyáva vagy, te is félsz, ha akarom.

— Már nem. Más irányt vettem. Jó uton vagyok.

— Akármerre mégy, csak hozzám érkezel.

— Caesar is meghalt, a rabszolgája is.

— Van itt még egy ellenzék!...

A következő pillanatban jött a nap rémes szenzációja.

Kovács Gyula, mert most már látták, hogy ő az, magasra emelte a jobb karját, melyben hatalmas revolver volt és elsütötte az elnöki emelvényen ülő Tisza felé.

Az első lövés rettenetes hatása alól még fel sem ocsudhatott a képviselőház, mikor megint lobot vetett a pisztoly és újabb két lövés dördült el Tisza ellen. Tisza az első lövés után hátrakapta magát, megingott a helyén, felugrott, majd hátradőlt az elnöki karosszékben. A harmadik lövés után, mely mintegy tíz másodperc múlva követte a másodikat, már mindenki felocsudott a meglepetésből.

Azok közül a képviselők közül, akik átltek a baloldalra, Ercsey Péter, Kubinyi Géza, Pál Alfréd, Kiss Ernő és Nagy Sándor Kovács felé rohantak, aki még mielőtt hozzáérték volna,

saját halántéka ellen fordította a revolvért és magára lőtt.

Mire hozzájutottak, már leroskadt az egyik padra, fejét karjaira fektette és mozdulatlanul, halálsápadtan várta a támadást.

Mandátumos hiénák.

Most következett az a jelenet, amely talán még rémesebb, mint maga a merénylet. A boldogtalan embert, akinek jobb halántékából lassan csorgott a vér, amely megfestette az egész szőnyeget és azt a padot, amelyre rázuhant, megvadult fenevadak módjára kezdték ütni, rugni, taposni a munkapárti hősei. Kubinyi Géza volt az első, aki tarkón ütötte, nyakánál fogva leszorította fejét a padhoz és kicsavarta kezéből a revolvért. Példáját buzgón követte Nagy Sándor, aki az öklével irítozatos csapásokat mért a haldokló emberre. Az újságírók karzatáról többen rémülten figyelmeztették a verekedőket:

— Nem látják, haldoklik, meg-lötte magát, vérzik a homloka!

— Négy száz esztendeje élt egy komédiás. Kikorbácsoltatták a falujából. Rongyos legény volt, és mert enni kellett, rossz kalambusból, furcsa cikornyás betűkkel egy pár könyvet írt. Komédiákat. Egy pár kis kötetet, amelyre Te tehetetlenül, sandán pislogsz csak, mert akármit csinálsz a szóból, a betűből gunyosan vissza-nevet rád a Halhatatlan Ember.

— Tulzás.

— Akarsz mást. Mondok egymásután szá-za-t. Ott van a szakállas aranyműves, kinek az ökle olyan, mint egy Herkulesé, és finom vésőjével, melylyel a drágaköveit véste, léket vágott a hatalmadon. Vagy az a másik, az a titokzatos, a márványisten, aki életet adott egy sor fehér embernek... Vedd el a márvány életét, ha akarod, hogy meghaljon az az egy, aki az életet a kőnek adta.

— Hohó! — A Halál folytatni akarta, de Császár, magasra tartott fővel, vihogó szemmel, a szavába vágott:

— Az a cinikus, szöke zsidó is az arcodba köpött, ki éveken keresztül alkudott veled az ágyban; vagy az a sötét sörényű, tüzes szemű, kinek a verse illatozik, mint a friss virág, aki lelkesedett, mint egy isten, aki dalolt, mint egy isten, aki harcolt, mint egy isten és akit a lov-vak patái roncsoltak szét, az is él, él, él.

A Halál fölemelte a kezét:

— Mástan.

— Ugy gondolkozol, mint valami szatócs — szólott higgadtan Császár. — Ösmered azt az olaszt, ki egyszer egy fenséges árnyval végigjárta a te birodalmadat. A tulsó parton levőket, a boldogokat is csak egy érdekelte: nem felejtette-e el őket a világ.

Milyen nagyszerű tanítás! Az Élettől kapunk mindent — a halált is. Mit mosolyogsz?

De Nagy Sándor toporzékolva, önkívületben ordította:

— Nem kell sajnálni a kutyát! Nem bánjuk, ha agyon is lötte magát. Darabokra kell széttépni a kutyát!

Most már látták, hogy Kovács feléből csordogál a vér, de tovább bántalmazták a mozdulatlanul fekvő embert, akinek arca máregészen merev volt s a szemei lecsukódtak. Percekig tartott ez a pokoli jelenet, amelyhez az egész munkapárt ilyen kiáltásokkal szolgáltatta a kórust:

— Agyon kell ütni a gazembert! Verjük agyon!

— De hiszen már meghalt, — mondták az újságírók.

— Üssétek! Ütni, ütni! — zugott a munkapárt.

Revolver az újságírók ellen.

De ez még nem volt elég. Nagy Sándor, akinek ellenszenves és agresszív viselkedése már hetek óta arra vallott, hogy szüksége van arra, hogy érdemeket szerezzen, magasra tartott revolverrel rontott neki az újságírói páholy első sorában álló hírlapíróknak s azt kiáltotta feléjük:

— Ezek az okai, hogy bejöhettél a terembe!

Az újságírók felháborodva tiltakoztak a méltatlan inszINUÁCIÓ ellen, de a munkapárt megragadta ezt az alkalmat és ott, a vérző ember mellett, egész sor gyűlölködő kiáltás hangzott a baloldali újságírói karzat felé.

— Cinkosok, önök felelősek! — kiáltotta Kiss Ernő.

— Önök felelni fognak ezért! — rivallt Kubinyi Géza a hírlapírókra.

A vértől megrészegedett emberek kifakadásait az újságírók visszautasították. Szerencsére voltak éppen az újságírók között épszívű emberek, akik az emberi érzésükre hallgatva, a súlyosan megsebesült Kovács Gyula sorsát sokkal fontosabbnak tartották a maguk ügyénél. Dr. Alföldi Béla, a képviselőház orvosa, a gyorsírók helyéről ugrott be a terembe és Mester Sándor

— Kedves látvány, mikor az Ember, ez az örök gyerek, így csálja magát. Az Élet nagyobb uzsorás nálam. Én egyszerre fosztalak ki, ő apródonkint.

— Az Élet jó kereskedő — nem uzsorás. Meg lehet tőle venni mindent.

Császár előre hajolt. A hangja letompult, mint mikor nagy, szent titkot ejt ki az ember szájára. Meleg lehelete találkozott a vendég hideg kételkedésével:

— Mindent nekünk ad az Élet, ha mi az Életnek adjuk magunkat egészen. Nagy szent, ájtatos érzéssel, a szívünk verésével, minden vágyunkkal, mindent megváltó jóssággal.

A Halál halkan evetett és a vállát vonogatta.

Császár közelebb lépett hozzá és a szeme közé nézett.

— Nem értjük egymást. Figyeli... Minden embernek, mielőtt meghal, ki kell fejeznie az élete tartalmát. Sokan restek, sokan ügyetlenek, sokan nem fogják fel, mit mulasztanak, sokan üresek... ezek, mikor elmennek veled, eltűnnek nyom nélkül. De vannak erősek, vannak nagyszerű tünemények. Lángok, sziklák, csillagok, nagy ajándékai a teremtsnek. Ezek maradnak... Mint jószagu fény lebegnek az Élet feje fölött és vezetnek akkor is, mikor már te azt hiszed, hogy megsemmisültek.

— Szép — válaszolt a Halál — és te?

— Az Életnek ajándékoztam magamat.

— Derék! És miben akarod magad kifejezni?

Császár kitárta két karját, arcáról a lelkesedés és meggyőződés fényessége világított.

— A megváltó gondolatban.

A Halál cigarettája eltűnt a sarokból.

dor szerkesztővel és több más újságíróval együtt kivitték a már mozdulatlan embert az ülésteremből s beszállították az orvosi szobába.

Az ülés tovább folyik...

Az izgalmak ekkor szabadultak fel igazán a teremben. Mindenki felugrált a helyéből s először is azt konstataáltak, hogy Tisza sér tetlen. Az első golyó balról, a másik jobbról repült el mellette, az első talán fél méterrel magasabban, mint ahol Tisza feje volt és legfel-lebb egy fél méternyi távolságra a fejétől. A golyók az ülésterem falán, a királyi családok címerei felett érték a márványburkolatot, körül-belül az Anjouk címerénél. A másik golyó Tisza Istvántól jobbra repült és az elnöki asztal oldalapjába furdott. Ott meg is találták. Ez a golyó, ha Kovács Gyula Browning-revolverrel lő, amely átfuródik a vastag tölgyfadeszván, Tisza hasába hatolt volna.

Mikor a munkapárt látta, hogy Tiszának nincs baja, felugráltak a képviselők és a tragikus perchez stilszerűnek találták, hogy vad éljenzéssel ünnepejjék Tiszát. Azután a karzat felé fordultak, ahol gróf Tisza Istvánné ült, akinek Tisza már az első lövés után intett, hogy semmi baja nincs s neki rendeztek ovációt. Tisza fel sem függesztette az ülést, hanem következetesen egész multjához, melyben minden mozdulata csupa póz volt, a következőket mondta:

— T. Ház! A most lefolyt eset egy szerencsétlen örültnek cselekedete volt, aki elvonta magát az igazságszolgáltatás keze alól. Azt hiszem, az ő eljárása és sorsa felett azzal a részvétellel térhetünk napirendre, amivel minden örült embernek szomorú viselkedése felett.

Természetesen ezután felugrott az obligát munkapárti taps. Tisza csak erre várt. Most jött az a jelenet, amelyet nála elegánsabban, természetesebben és egyszerűbben megcsinált Dupuy, a francia kamara elnöke:

— Felveszem előterjesztéseim fonalát — mondta.

És kezdődött a szájaskodás, a mosakodás, az ellenzék viselkedésének az ő stílusában már megszokott becsmérése, a délelőtti szerepelt ellenzéki képviselőknek újból a mentelmi bizottsághoz való utasítása és a leggyanusabb dolog: eddigi magatartásának magyarázata.

— Azt mondják — vélekedett Tisza — hogy a mi eljárásunk merőben szabályellenes, törvényellenes és semmis. Ezzel szemben utalok a tényekre: a Ház minden határozatát szorosán a házszabályokban körülírt formák között hozza meg.

Szóval Tisza szerint minden házszabályszerű és törvényes. A rendőrök a Házban, a mentelmi bizottság által ki sem zárt képviselők eltávolítása, a parallel ülések s az a végtelen sora az örületeknek, amelyekbe ez az ember belesodorta a parlamentet. Egyetlen kivételt azonban ő is konstataál: a véderőjavaslat megszavazása még ő szerinte sem volt házszabályszerű...

Családi idill.

A hosszú beszéd után azonban Tisza is szükségesnek látta, hogy felfüggeszsze az ülést. Föl-sietett a feleségéhez a karzatra, de a folyosón megállították a hívei. Az első gratuláló Lukács László volt, aki melegen szorongatta a kezét. Tisza azonban folytatta a pózt s a feléje tóduló munkapárti képviselőknek azt mondta:

— Bocsanatot kérek, előbb a feleségem-hez kell mennem.

A jobboldali karzati feljárón sietett fel az első emeletre. Nyomában egész sereg képviselő. Tisza a függöny mögé húzódott, intett a feleségének. Mikor az megjelent, elébe sietett és átölelte.

— Angyalom, csak egy percre kérettelek — szolt — és megcsókolta.

Tisza Istvánné percekig átölelve tartotta az urát, s mialatt elmondta impresszióit a drámai pillanatban, omlottak könnyei.

Ezután Tisza visszament az ülésterembe, de a folyosón elbeszélte, hogy a felesége a következőképpen mondta el neki, mit látott a karzatról:

— Mikor az újságírói karzatról bengrott az az ember, sejtettük nyomban, hogy valami készül. A következő pillanatban eldördültek a lövések. A mi impresszióink az volt, hogy a merénylő két lövést tett gróf Tisza Istvánra, két lövést pedig Lukács Lászlóra irányított.

Tisza ezt mondta, hogy pótolja a felesége információit:

— Mikor a lövés eldördült, nagyon megdöbbenem. Fogalmam sem volt arról, hogy Kovács a merénylő. De azután belenyugodtam sorsomba és bíztam Istenben, hogy nem lesz semmi bajom.

A folyosón Boda Dezső engedelmet kért Tiszától, hogy a képviselőházban helyszíni szemlét indíthasson.

— Csak természetes — mondta Tisza — hogy ehhez joguk van. Csak siessenek.

Hogy történt a tragikus eset?

Természetesen az volt az első kérdés, hogyan került Kovács Gyula az ülésterembe? Mindenki tudta, hogy a rendőrség a szennvedelmes és elszánt képviselőt napok óta állandóan detektívekkel figyelelt. Mikor a szövetszert ellenzéki pártok ma bevonultak a Házba, velük jött Kovács Gyula is, de nem ment be az ülésterembe, hanem leült a folyosó egyik pamlagára. Éppen lapunk munkatársa kérdezte meg tőle, hogy miért marad odakinn?

— Majd én is bemegyek — felelte Kovács Gyula.

De egyelőre nem jött be, hanem felment a képviselők számára fentartott karzatra s onnan figyelte, mi történik a Házban. Benn volt, amikor a rendőrök megjelentek a teremben és Pavlik főfelügyelő felszólította a képviselőket, hogy hagyják el a termet. Majd felolvasta a névsort és ezt tette hozzá:

— Ha Kovács Gyula képviselő ur bentartózkodik a teremben, őt is tisztelettel felszólítom, hogy távozzék.

A detektív, aki Kovács után felment a karzatra, észrevette, hogy a képviselő összerázkodik, de azután nyugodtan nézi, hogy távoznak képviselőtársai. A detektív meg is nyugodott, úgy hogy Kovács Gyula észrevétlenül jutott ki a karzatról.

Ami ezután történt, az csak pillanatok műve volt. A baloldali újságírói karzatról zsuilásig megtöltötték az újságírók, akik Tisza beszédére figyeltek. A hírlapírói karzatról azonban kis ajtó nyílik a terembe. Ez előtt lépcső van s éppen ezért kevesebben szoktak ott állni, mert a hely kényelmetlen. A karzatról lerohanó Kovács Gyula tudta ezt s valószínűleg mielőtt lejött, meg is csinálta a maga haditervét. A folyosóra leérve, Lenkey Gusztáv újságíró észrevette a feldúlt arcú Kovácsot, aki az újságírói karzat felé rohant. Elébe állott és ezt mondta neki:

— Képviselő ur, ez az újságírók helye, önnek ide tilos a bemenet.

Kovács azonban félrelökte Lenkeyt.

— Én képviselő vagyok — szolt — nekem mindenhol szabad a bejárat.

Nem akadályozhatta meg az ajtó előtt álló teremszolga sem, berohant a terembe. A többi már ismeretes...

Újságírók és képviselők.

Szomorú és izgalmas percek multak el. Alább írjuk meg, hogy vitték be Kovács Gyulát az orvosi szobába, milyen könyekig megindító volt az a jelenet, mikor a nyitott hordágyon a mentők átszállították a folyosón. Az első negyedórát egészen az ő személye iránt való mély részvét és aggodalom töltötte be. De azután szóba kerültek a nagy szenzáció egyéb részletei is. Nagy Sándor, akinek kemény össze-

tüzése volt az újságírókkal, felkereste dr. Bethlen Oszkár újságírót és sajnálkozását fejezte ki előtte. Szerinte tévedés volt az egész, mert ő bántani senkit sem akart. Felindulásában azt hitte, hogy az újságírók lőttek.

Bethlen Oszkár megjegyezte erre, hogy ő a saját szemével látta a kezében a fegyvert, melyet reá szögezték.

— Ha kivettem volna a revolvert — mondta Nagy Sándor — ezt nem is tagadnám.

Bethlen ismételte, hogy igenis látta a képviselő kezében a browningot és megerősítették ezt dr. Milotay István, Szakács Andor, Sáfár László és Mester Sándor hírlapírók, akik szintén ott állottak a karzat első sorában.

Nagy Sándor ezután a parlamenti újságírók szindikáshoz ment és tőle is bocsánatot kért. A súlyosan és méltatlanul megtámadott újságírók azonban ezzel a formassággal a kérdést nem engedik elintéztetni és bünvádi feljelentést tesznek a magáról megfélemedezett képviselő ellen.

Afférje akadt Kopár Ferenc hírlapírónak is, akihez Kovács Gyula öngyilkossága után Pekár odaugrott, megragadta mind a két vállát és rázni kezdte.

— Hogy hívják önt? — rivalt rá az újságíróra.

— Semmi köze hozzá — felelte ez.

— Hogy merte beereszteni azt az embert?

A szótárszót közben érkezett oda gróf Serényi miniszter, aki közibéjük állott és szétválasztotta őket.

Kopár megbízásából dr. Bethlen Oszkár és dr. Füzesi István újságírók provokáltak Pekárt, aki a következőket jelentette ki:

— Az egész incidens részemről sajnálatos félreértés volt. Én nem tudtam, hogy az az ember, aki a terem közepére rohant, Kovács Gyula. Azt hittem, egy idegen ember. Ezért tettem szemrehányást Kopárnak. Amikor megtudtam, hogy Kovács volt az, aki a szerencsétlen örületet elkövette, nyomban bocsánatot akartam kérni Kopártól.

A segédek ezt a kijelentést tudomásul vették.

A munkapártnak újságíró-ellenes hangulata jellemző, hogy mikor az ellenzéki újságírók visszatértek a terembe, felugrált az egész munkapárt és feléjük ordított:

— Ki velük, ki kell őket vinni! Ők uszítják a képviselőket.

Ezt azonban már Tisza is megsokalta és a következő kijelentést tette:

— T. képviselő urak! Ha az írói karzaton bármilyen intézkedésre szükség lesz, azt meg fogom az illetékes tényezőkkel együtt a maga kellő módján és formájában tenni. De azt kikérem magamnak, hogy az egyes képviselő urak az írói karzatra nézve elnöki jogokat arrogálnak.

Ezzel valahogy elcsitult az idegesség s a délutáni ülésen az összes képviselők, akik részt vettek az újságírók ellen való igazságtalan és méltatlan kirohanásban, megjelentek a hírlapírók előtt és sajnálkozásukat fejezték ki a történetek felett. Nagy Sándor, Pekár Gyula, báró Podmanický Endre és Kiss Ernő érezték szükségét annak, hogy felindulásukra és izgatottságukra való hivatkozással a dolgokat meg nem történeteknek kérjék tekinteni.

Az újságíró-afférba beleavatkozott Lukács László miniszterelnök is, aki referáltatta magának a dolgot, ezt jelentették neki:

— Én úgy értesültem, hogy az újságírók viselkedése nem eshetik kifogás alá. Nagyon sajnálom, hogy a körülmények idáig fejlődtek. Ha lehet, az affért közmegegyezésre fogjuk elintézni.

Jelenetek a folyosón.

A folyosói életnek az egész napon át csak a Kovács Gyula rémes szenzációja volt a témája. A munkapártiak nyomban a dolog politikai konzekvenciáit találgatták és nagyon rossz sejtelmekkel néznek a jövőbe. Kíváltkor lett nagyon kedvetlen a hangulatuk, amikor kitudódott, hogy Berzeviczy Albert, a volt képviselőházi elnök, aki tegnapi szereplésével annyira kiábrándította azokat, akik függetlenségben és pártatlanságban bíztak, ma mégis megsokalta a szörnyűséges fejleményeket. Nyomban a tragikus eset után felkereste Lukács László miniszterelnököt és ezt mondta neki:

— Nem lehet a dolgokat így tovább folytatni. Már az első naptól fogva sem helyeselttem. Nyomban el kell napoltatni a Házát.

Lukács valami védekezést hebegett, de Berzeviczy sarkon fordult és nyomban távozott a flázból.

A munkapárton lappangó elégedetlenséget ez a szcena hangosabbá tette és nagyon sokan nyílt kifejezést adtak annak a meggyőződésüknek, hogy véget kell vetni az örületnek s legalább is el kell napoltatni a Házát. Megint a Tisza emberei próbálták terrorizálni azokat, akiknek ingadozásától tartottak.

— Most már — mondták — azoknak is kötelességük a pártban maradni, akik esetleg ki akartak lépni. Ha nem akarják a gyávaság bélyegét magukra sütni, benmaradnak. Ha nem maradnak benn, gazemberek.

Jellemző, hogy most már a munkapártiak a zsványbecsület érveivel akarják egymást kapacitálni.

Persze, dolgoztak a szemtanúk is erősen. A legérdekesebb az volt, aki az elsőemeleti karzatról nézte a délelőtti eseményeket és gróf Tisza Istvánné viselkedését figyelte meg.

— Mikor Kovács Gyula második lövése eldördült — beszélt Tisza — felugrott a helyéből és egy lépést hátrált. Ugyanezt a mozdulatot tette az emelvényen szemben levő első emeleti karzaton gróf Tisza Istvánné is, aki egészen eddig folyton mosolygott. Mosolygott az ellenzéki képviselők kivételén és vig mosolylyal üdvözölte hős urát, amikor megjelent az elnöki székben. Ezt a mosolyt fagyasztotta az ajakára a rémület, mikor elhangzottak a lövések. Mikor azután Kovács Gyula lebukott és a munkapárti képviselők rárontottak, gukkert vett a szeméhez, néhány pillanatig a férjére szögezte azt s azután, mikor látta, hogy Tisza sértetlen, nagy érdeklődéssel szemlélte, mi történik ott lenn a haldokló emberrel.

Természetesen a munkapárti verekedő hősök is nyilatkoztak. Dr. Nagy Sándor például egy kormánypárti estilap munkatársa előtt így adta elő szerepét:

— Pál Alfréd, Ertsey Péter, Pekár Gyula, Kiss Ernő és még néhány képviselőtársam a baloldali részen álltunk, amikor egy idegen ezzel a kiáltással rohant be a terembe:

— Van itt még egy ellenzéki!

A következő pillanatban eldördült az első lövés, majd gyors egymásutánban a második és a harmadik. Ekkor Kubinyi Géza és én megragadtuk a merénylőt, letepertük, kicsavartuk a kezéből a revolvert és ütlegettük. Később konstatáltuk csak, hogy teljesen véres, magára is rálőtt. Haragom ekkor az újságírói karzat ellen fordult, mert abban a hitben voltam, hogy az újságírók nemtörődomsége folytán hatolhatott egy idegen a terembe. Később tudtam meg, hogy a merénylő Kovács Gyula országgyűlési képviselő volt és megállapítottam azt is, hogy az újságíróknak a merénylet elősegítésében semmi részük sem volt. Ezért bocsánatot is kértem az újságíróktól, akiket az első pillanatban igaztalanul támadtam meg.

Ugyanez a Nagy Sándor az est folyamán azután nyilatkozatot ad ki, amelyben kijelenti, hogy valóban az, mintha ő Kovács Gyula képviselőt ütötte-rugta volna, sőt ellenkezőleg, azok közé a képviselőtársai közé tartozott, akik a többi képviselők haragja ellen meg akarta őt védeni. Nagy Sándornak eszerint déltől estig alaposan megromlott a memóriája. De a saját előnyére romlott meg.

Az ülés vége újból méla akkorddal, munkapárti pózzal végződött. A napirend megállapítása előtt felállt gróf Khuen-Héderváry Károly s kijelentette, hogy úgy érzi, hogy a most történt galád bűncselekmény miatt ki kell fejeznie felháborodását.

— Gróf Tisza István — mondta — a nemzet, a haza, az alkotmány és a parlament védelmében volt orvítamadásnak kitéve. Adjunk kifejezést szeretetfűnknek és adjunk hálát Istennek, hogy nekünk és a hazának őt megtartotta és drága életét megmentette.

Itt felállt az egész munkapárt és mialatt a szanatóriumban Kovács Gyula a halállal vívódott, frenetikus mámorral ünnepezték azt, aki miatt a halál kereste a fiatal képviselő. Tisza István fenéki ki-szűcsölte az óváciokat, azután produkált megint egy lezser mozdulatot.

— Fogadj a Ház — mondta — rokonérzéseért hálás köszönetemet. Egyszerűen kötelességemet teljesítettem, ezt teszem a jövőben is. A holnapi napirend...

Igy csinálják ezt a bihari politikusok. Azok

akiknek már a vérükben van, hogy bátrak legyenek, ha csendőrkordon veszi őket körül...

Kovács Gyula sorsa.

(Az orvosi szobában.)

A képviselőház büféjének bejárója mellett, az ülésterem baloldali folyosójáról nyílik az a kis, szűk orvosi szoba, amelybe a súlyosan megsebesült Kovács Gyulát vitték. A műtőasztalon helyezték el az öntudatlan, halántékából vérző embert, akit dr. Alföldi Béla képviselőházi és dr. Nagy Kálmán rendőrorvosok láttak el első segéllyel. Az ajtóra ráfordították belülről a kulcsot, nehogy az érdeklődők behatoljanak a szobába, ahol csak éppen annyi helyük volt az orvosoknak is, hogy mozogni tudtak.

Időközönként feltárukt az ajtó és akkor híreket kaptak az ott álló képviselők és újságírók a sebesültől, aki verejtékes arccal, lecsukott szemekkel, véresen, sápadtan, halálfehéren, mozdulatlanul feküdt helyén. Az orvosok jó ideig maguk sem tudták megállapítani, vajon halálos volt-e a golyó, amely fejébe furódott. Ütőerét, élezését vizsgálták és egyszerre csak felkiáltott Nagy Kálmán:

— Még él! Gyorsan hívják a mentőket!

Amikor megnyílik az ajtó, hogy mentőkért telefonáljanak, munkatársunkat bebocsátják az orvosi szobába, ahol vérfagyasztó kép tárul a szemlélő elé. Kovács Gyula félig fekvő, félig ülő helyzetben, egészen élettelenül terül el a műtőasztalon. Dr. Alföldi balkezének ütőerét tartja ujjai között, Nagy Kálmán pedig a jobb halántékra ejtett sebet tisztogatja, nehogy fertőzés törénhessék.

A boldogtalan ember egyszerre csak mélyet lélegzik, majd újra visszaesik a halódás állapotába. Gallérja, amelyet szétéptek rajta, és ingmelle tele van vérfoltokkal, barna ruháján pedig szürke nyomokat hagyott a vér. Jobbszeme fölött ötkoronás nagyságu helyen ejtett égést a revolver csővéből kitörő láng és ennek a lilaszínű foltnak kellő közepéből rikít ki az a sebhely, amelyet a golyó ejtett halántékán. A vérzés elállításán fáradozik a rendőrorvos, különféle gyógyszerek kerülnek elő a szekrényből, majd éter bódító szaga tölti be a szobát. Az orvosok éterinjekcióval igyekeznek segíteni Kovács egészen reménytelennek látszó állapotán.

— Kössük be a sebet, amíg a mentők ideérkeznek, — ajánlja kollégájának a rendőrorvos, — legalább megvédjük az esetleges infekciótól.

És éppen kötéshez láttak, amikor dr. Löbl mentőorvos a szobába toppant.

(A főkapitány nyomoz.)

A mentőkkel egyidejűen, futólépésben érkeztek az orvosi szoba elé dr. Boda Dezső főkapitány és Krecsányi Kálmán főkapitány-helyettes, akik szintén bebocsátást kértek a sebesült képviselőhöz. Boda is, Krecsányi is nagy részvételt nézték Kovácsot, akit éppen tábori ágyra emeltek az orvosok, hogy a ház kapuja előtt várakozó mentőkocsiba vitessék le.

Mielőtt a beteget kivitték a folyosóra, dr. Boda főkapitány felszólítást intézett az ajtó előtt nagy csoportban álló képviselőkhez és újságírókhoz, jelentkezzenek rendőri kihallgatásra azok, akik a Tisza ellen elkövetett merényletnek, majd Kovács Gyula öngyilkos-kísérletének szemtanúi voltak.

(Tábori ágyon a folyosón.)

Mentőegyesületi szolgák, lassu, kimért léptekkel viszik ki a szobából az öntudatlanul fekvő sebesültet a ház forró, indulatoktól szikrázó, zsufolt folyosójára. Mindenki látni akarja a boldogtalan embert, tömör sorfalat állanak, csak annyi hely marad a piros futószőnyegen, hogy elvihetik rajta a képviselőt.

Kezeit lábszárai mellé illesztették, kreolbarna arcán a halál merevsége tükröződik vissza és sűrű csöppekben gördül alá bepólyázott homlokáról a verejték. Megilletődéssel, némán, a részvét és szájalom érzésével nézik a parlamenti forradalom mártírját.

A sebesülttel csak néhány lépést tesznek előrébb, amikor a halotti, néma csöndbe egyszerre csak harsány, éles kiáltás hangzik el. A tekintetek Kovács Gyula halottas arcáról az

éljenző felé fordulnak. Hock János áll, kalapját magasra emelten, merev mozdulatlanságban és üveges szemekkel néz a megrázó metetre, amiközben újra kiáltja:

— Éljen!...

És ebben a szörnyűséges, válságos pillanatban valóban senkire sem fér annyira reá ez a papi fohász, mint az élettelenül fekvő Kovács Gyulára, aki után maga Hock János is tesz néhány lépést, de ez a kis ut felejtethetetlen marad azok előtt, akik szemtanúi voltak.

A pap-képviselő, föltartott karokkal követte Kovács tábori ágyát, ajka halk imát rebegett, kezeivel pedig áldást intett a halódó ember felé.

A folyosón egyetlen szem sem marad szárazon, Hock János sem tudja visszatartani magát és már a következő pillanatban hangosan zokog ő is a síró emberekkel együtt.

(Nincs érverés!)

A lépcsőkhöz nyíló szárnyas üvegajtó előtt hirtelen leteszik a sebesültet, dr. Nagy Kálmán, aki folytonosan ütőerén tartotta kezét, riadtan mondja dr. Löbl mentőorvosnak:

— Nincs pulzusa!... Gyorsan injekciót!

Többen körülfogják Kovács Gyulát és amiközben nézik, egyszerre csak észreveszik, hogy lezárt szempillái felnyílnak, majd lassan lecsukodnak.

— Él!... Nem halt meg, siessenek vele! — mondja az orvosoknak.

A mentő-orvos fölsőlegesnek vélte a befeccskendezést, utasította a szolgákat, hogy induljanak a beteggel a kocsi felé.

(Szomorú találkozás.)

Lassan, nagy óvatossággal haladtak le a sebesülttel a lépcsőkön és amikor a mentőszolgák az újságírók szobája előtti folyosóra értek Kovács Gyulával, akkor igyekezett fel az ülésterembe dr. Gonda Henrik ügyvéd, a Magyar Tudósító szerkesztője, a képviselő sógora. Megrázó volt ez a véletlen találkozás. Gonda artikulálatlanul, ordító és hörgő hangon, fájdalmasan kiáltott fel:

— Gyula, az isten szerelméért, mit tettél, mi történt veled?!

És mielőtt megakadályozhatták volna, szinte öntudatlanul borult reá sógorára, akitől alig lehetett elválasztani a fájdalmasan vergődő embert. És e közben kirohantak az újságírók, a telefonos hölgyek, a parlamenti tisztviselők és szolgák, akik olyan vérfagyasztó jajtást és sirást csaptak, hogy menekülni kellett a boldogtalan, halódó képviselővel, akinek állapotára csak káros hatással lehetett az emberi indulatok ilyen elemi erővel való, izgató megnyilvánulása.

(A mentőkocsin.)

Mikor a mentőszolgák a ház bejárójához érnek a súlyosan sebesült képviselővel, a kíváncsi emberek szinte ökökre mennek egymással kis, talpalatnyi helyért. Mindenki látni akarja Kovács Gyulát, a nap szomorú, szánni való hősét, aki életét tette kockára a parlamenti ádáz küzdelem hevében.

Katonák, csendőrök, rendőrök nem is tesznek kísérletet arra, hogy a mentőkocsiban való elhelyezés aktusának látásától megfosszák a tömeget. Őket is lefoglalják a közelmúlt percek rettenetes izgalmai, borzalmasságai és minden átmenet nélkül beleolvadnak a nézőközönség soraiba. Morajlás, számozás fogadja a tábori ágyon fekvő Kovács Gyulát, aki merev mozdulatlansággal, halottként nyugszik helyén.

Beemelik a mentőkocsiba, gyorsan elhelyezkednek mellette az orvosok és a kocsi a megilletődött tömeg sorfala között megindul, majd gyors vágatással halad a Városligeti Fásorban lévő Herczféle szanatórium felé.

(Dr. Nagy Kálmán véleménye.)

Amiközben a mentők utban voltak Kovács Gyulával a szanatóriumhoz, munkatársunk a ház folyosóján véleményt kért a sebesült képviselő állapotára vonatkozóan dr. Nagy Kálmán rendőrorvostól, aki első segéllyben részesítette.

— Jobb halántékát furta keresztül a golyó — mondotta az orvos — éppen a szemöldök-ív végén. A homlokon erősen pörkölt szélű és füsttel borított nyílás tátong. A sebet megtisztogattam, majd bekötöttem, hogy fertőzés ne érje. Amiközben a kocsira vitték, éreztem, hogy az érverés megszűnt, az ütőér egészen elpihent. Csak lélegzés árulta el, hogy még van élet benne. Állapotát rendkívül súlyosnak, válságosnak tartom. Ha holnapig életben marad, mégis reményleni lehet felgyógyulásában.

(A képviselőház orvosa.)

Dr. Alföldi Béla, a ház orvosa a következőket mondotta:

— Én, amikor a rémes eset történt, a gyorsírók helyén voltam. Nyomban beugrottam a terembe és Kovács mellé állottam, aki reám esett. Jobb halántékából bugyogott a vér. Megfogtuk Kovácsot és orvosi szobámba vittük. Ott rátettük a műtőasztalra. Erősen vérzett. A vér az inge alá folyt. Nagy Kálmán orvos a sebesült pulzusát fogta. A seb a jobb halántékon van, a jobb szemöldök külső szélé fölött fél centiméterre. A golyó egyszerre hatolt be a fejüregbe. A jobb felső szemöldök is dagadt, kékes-vörösen elszínesedett. A sebesült eszméletlen. A szív működés jó volt, később rendetlenné vált. A légzés egyenletes és mély. A sebesült néha-néha nyel. Ismételve ébresztettük, de eredménytelenül. Hozzászólásra nem reagál. A szemvizsgálatnál a szemreflexet nehezen lehet kiváltani. A seb megtisztítása után kötést alkalmaztunk. Ekkor már nem vérzett. A beteg körülbelül egynegyed óráig feküdt orvosi szobámban. Testét hideg verejték borította.

(Rendőri nyomozás az ülésteremben.)

A Tisza István ellen elkövetett merénylet ügyében nagy apparátussal látott hozzá a nyomozáshoz a rendőrség. Dr. Boda Dezső főkapitány körülzáratta az üléstermet és megállapította a merénylet körülményeit.

— Összesen öt lövés történt, mind az öt Kovács Gyulától — mondotta a főkapitány a szemle végeztével. — Meggyőződünk a jelenlevők nyilatkozatából, hogy más, mint Kovács löfegyverét nem használt. Az egyik golyó az előadói emelvény fájában van, a másik Magyarország címerében, a harmadik az elnöki emelvény felső részében, az elnöki asztal legfelső peremén. Ha mintegy ujjnyira feljebb megy, Tiszát éri. A negyedik lövés az ellenzéki padokba furódott, az ötödiket a szerencsétlen ember saját fejébe röpítette, amikor már elfogták.

A főkapitány kezében tartotta az öt golyót, amelyet sikerült kivájni az elnöki pódiumból. Éppen az összelapult ólomdarabot szemléltek, amikor a házba érkezett dr. Marinovich Jenő rendőrtanácsos, a bünygyi osztály vezetője, Korody M. Béla rendőrkapitánynyal és több fogalmazóval, hogy nyomban hozzálássanak a szemtanúk kihallgatásához. Miután jelentkeztek a nyomozást irányító főkapitánynál, dr. Boda felkérte az események szemtanúit, tegyék lehetővé, hogy a rendőrség halasztás nélkül láthasson hozzá a jegyzőkönyvi kihallgatásokhoz.

Sorra tanuvallomást tettek Lenkey Gusztáv, Rooz Rezső, Takács Béla, Nagy Imre, Seifer László, Kopár Ferenc és Halmai Elemér újságírók.

(Krecsányi nyilatkozata.)

Amiközben a rendőrség kihallgatásokat teljesített a házban, munkatársunk beszélgetést folytatott Krecsányi Kálmán főkapitány-helyettesel, akinek előadásából megállapítható, hogy Kovács, aki felkészült az erőszakos elnöki elleni merényletre, orozva is támadhatott volna Tisza Istvánra. A detektív-főnök-főkapitány-helyettes előadásából kiderül, hogy Kovács Gyula huzamosabb ideig tartózkodott fenn az elnöki emelvény fölött levő karzaton, ahonnan biztosan célba vehette volna gróf Tisza Istvánt.

— Az ülés elején láttam Kovács Gyulát — mondotta Krecsányi Kálmán. — Az elnöki emelvény fölött a karzaton foglalt helyen és figyelt. Egyszer csak lement a folyosóra. Majd később láttam, hogy megjelent a baloldali újságírói karzaton. Lenkey Gusztáv újságíróval találkozott, aki vissza akarta tartani. Kovács azonban hirtelen beugrott a karzatról az ülésterembe. A har-

madik padba ugrott és onnan lőtt. Az első golyó az elnöki emelvény oldalába fúródott. Gyorsan lőtt még egyszer, majd harmadszor. A harmadik golyója fölfelé süvített el. Ezután magára lőtt. Többet nem lehetett látni, mert a munkapártiak körülfogták.

Főkapitányhelyettes ur honnan figyelte meg ilyen pontosan Kovács minden mozdulát?

— Én a jobboldali újságírói karzaton tartózkodtam és onnan láttam elejétől végig a merénylet, majd az öngyilkos-kísérlet tegkisebb fázisát is.

Krecsányi konstatálta azt is, hogy Kovács Gyula revolverének első golyója Tisza István feje fölött, huszonöt centiméterre Tisza fejétől, a karzatba fúródott. A harmadik golyó az üvegfedélre ért. A negyedik a homlokába fúródott. Megállapították, hogy Kovács a véres incidens előtt megjelent a jobboldali karzaton, közvetlenül gróf Tisza István feje fölött. Onnan rostává lehetett volna a házelnököt, de úgy látszik, ezzel az előnnyel nem akart élni, nehogy azt vágják a szemébe: öngyilkos! Amikor Kovács Gyulát már elvitték a mentők, Nagy Sándor azzal lépett egyik munkapárti kollégája elé:

— Hát már megdőglött az az ember?

A szanatóriumban.

A mentők kocsija, amely elé két sötétfeke orosz telivér paripát fogtak, néhány pillanat alatt odaért dr. Herczel orvostanár szanatóriuma elé. A szanatóriumot már akkor óriási tömeg vette körül. Amikor a sebesülte megérkeztek, Herczel tanár nem volt otthon. Rögtön telefonoztak érte és néhány perc múlva megérkezett.

Ezalatt a beteget a Röntgen-laboratóriumban helyezték el és megállapították a golyó fekvését. Majd bebocsátották hozzá sógorát, dr. Gonda Henriket, alighogy a terembe lépett, Kovács rövid időre öntudatra ébredt. Szemét fáradtan hordozta körül a szobán, aztán egészen halkan odaszólt Gondának:

— Meg akarok halni! Hagyatok egyedül!

Lehunytá szemét, de két perc múlva újra megszólalt:

— Bocsássatok meg! — mondotta halkan és elvesztette eszméletét.

Tizenkét órakor látott hozzá dr. Herczel tanár az operációhoz, amely negyedóra hosszat tartott. A műtét elvégzése után, a jeles orvos a következően ismertette a beteg állapotát és az operáció körülményeit:

— Sikertült az operáció. Egy golyót távolítottam el. Lehet mondanom, hogy a súlyosan sebesült képviselő felépül. A jelenet szemtanúi és a képviselő hozzátartozói azt mondják, hogy két lövést tett, én azonban csak egy golyót találtam. Elhatároztam, hogy megfogjuk röntgenezni. A golyó, amelyet kivettünk, a jobb homlokcsontba fúródott és azt szétroncsolta. Ha komplikáció nem áll be, Kovács Gyulát megmenthetjük az életnek.

A sikerült orvosi műtét után Kovács röviddel utóbb eszméletre kapott és halk hangon ezt a kérdést intézte dr. Herczelhez:

— Mi történt Tiszával?

A tanár megnyugtatta:

— Nem történt semmi baja!

Kovács felsóhajtott és így szólt:

— Hála Istennek!

A szanatórium körül izgatott tömeg verődött össze, amely lázban feste a legújabb híreket. Amikor valaki meghozta a hírt, Herczel tanár véleménye szerint Kovács életben marad, a nép lelkes éljenzésben tört ki.

Érdekes megemlíteni, hogy a szanatórium, ahol Kovács Gyula súlyos sebével fekszik, közvetlen szomszédságában van a Tisza István házával, ahol ma délben megkettőztették az őrséget.

(A két testvér.)

Szunyog Sándor, aki fivére a súlyosan beteg képviselőnek, Herczel tanár engedelmével meglátogatta az operáció után eszméletre tért Kovács Gyulát és látogatásáról az alábbiakat mondotta el:

— Szegény Gyula, egy hét óta ugyyszólván beszámíthatatlan volt, annyira felizgatták őt az esemé-

nyek. Se éjjele, se nappala nem volt, folyton erről beszélt és azt hajtogatta, hogy nem éli túl az eseményeket. Ma reggel együtt mentünk kocsin a parlamentbe. Nagyon izgatott volt, próbáltam csitítani, lelkére beszéltem, de nem szólt hozzám egyetlen szót sem. Fáradtan, nagy erőlködéssel adta kezembe a szanatóriumban jobbát és az első szó, amit hozzám intézett, ez volt:

— Hogy van Tisza István? Meghalt? Életben maradt?

Sirva feleltem:

— A golyó célt tévesztett, Tisza sértetlen maradt.

Nagyot sóhajtott, aztán alig hallhatóan mondta:

— Hála Isten! Megkönnyebbültem. Nyugodtan megyek úgy a másvilágra. Utolsó perceimben is kísértett volna, ha mint gyilkos hunyom be a szemem.

(Életveszélyben.)

Egy órakor dr. Ádám Zoltán, a Herczel-szanatórium röntgenező-osztályának vezetője, Röntgen-sugarakkal vizsgálta meg Kovács Gyula sérülését. Herczel professzor egy óra után pár perccel kapta meg a fényképet a röntgenzéssel végzett kutatásról, amelyről így nyilatkozott:

— Most már sajnálattal kell konstatálnom, hogy Kovács Gyula állapota súlyos, sőt életveszélyes. Minden attól függ, miképp reagál az agy. Mert ha agyhártyagyulladás következik be nincs segítség, a képviselő el van veszve.

A professzor aztán megmutatta azt a golyót, amelyet Kovács homlokcsontjából vett ki és így folytatta magyarázatát:

— Látja, itt ez a projektíl. A golyó olyan erővel hatolt a homlokcsontba, hogy bár deviált, a Röntgen-ábra tanúsága szerint, rettenetes pusztítást végzett. Egy csomó szilánk lóg itt alá. Ismétlem, csak akkor menthető meg a képviselő, ha agyhártyagyulladás nem áll be. E pillanatban az nem mutatkozik, de azért sajnós, életveszélyesnek kell mondanom a képviselő állapotát.

(Justh a szanatóriumban.)

Justh Gyula Bakonyi Samu társaságában délután negyedháromkor a negyvennyolcas pártkörből a szanatóriumba hajtatott, hogy meglátogassa Kovács Gyulát. A pártvezér a szanatóriumba való megérkezésekor a portáshoz fordult, hogy vezesse őt a nagybeteg képviselő szobájába. De a huszonegyes számú ajtó előtt detektívek állották útját a pártvezérnek és az egyik így szólott hozzá:

— Kegyelmes uram, Beck detektív vagyok, — mutatkozott be a titkosrendőr, — közlöm kegyelmes urral, nincs engedély arra, hogy Kovács Gyulával beszélhesen.

Justh Gyula meglepődött a tilalom hallatára.

— Nem értem — mondta a detektívnek.

— Felsőbb utasítást kaptam — magyarázta Beck — én csak a parancsot teljesítem.

— De miért? — kérdezte csodálkozva Justh Gyula.

— Mert még nem hallgatta ki a rendőrség a beteget — hangzott a magyarázat.

Justh a fölvilágosítás után kezét a kalapjához emelte és a szanatórium előcsarnokába ment. Herczel tanárt várta, hogy Kovács Gyula állapotáról információt kapjon.

A professzor, persze semmi újat sem mondhatott Kovács Gyula helyzetéről, amely változatlan volt. Miután Justh Gyula alaposan informáltatta magát, a szanatóriumból az Ország-ház-kávéházba hajtatott.

(Ügyész és vizsgálóbíró.)

A Ház ülése után, fél három óra tájban megjelentek a parlament épületében dr. Sélley Barnabás főügyész, a budapesti királyi ügyészség vezetője és dr. Szlavek Ferenc vizsgálóbíró Boda Dezső főkapitány kíséretében és megtartották a bírósági szemlét. A képviselőház részéről Angyal József háznagy, Dessewffy Arisztid elnöki tanácsos, Beniczky Tamás rendőrfelügyelő és dr. Bayer

József a képviselőház építészeti tanácsosa voltak jelen.

Ötnegyed óráig tartott a szemle, amely szenzációs eredményre vezetett. Először megállapították azt a helyet, ahonnan a lövés történt, aztán konstatálták, hogy az egyes golyók a lövés helyétől milyen távolságra értek célhoz. Az első golyó hét méter hatvan centiméter utat tett meg és valahol szétpattant. A második lövés távolsága hét méter nyolcvan centiméter, ez befuródott az emelvénybe és ha keresztülment volna a fán, Tisza altestébe fúródott volna. A harmadik golyót nem tudták megtalálni, a negyedik pedig Kovács Gyula halántékába fúródott. A legmeglepőbb eredménye a vizsgálóknak, amely szerint konstatálták, hogy Kovács revolveréből csak négy lövés hiányzik, tehát Kovács csak négyszer lőtt, ellenben a képviselőházban mindenki öt lövésre emlékszik. Az ötödik lövés a munkapárti oldalról jött, arra a helyre volt célozva, ahol Kovács Gyula állott és abba a padba fúródott bele, ahol Ráth Endre szokott ülni.

A vizsgálóbíró rendeletére ezt a padrészt, amely Kovács véréből át volt itatva, leőröfolták és bűnileként lefoglalták. Megállapították, hogy Kovács revolvéré kilenc milliméteres volt.

A vizsgálatot negyed négy órakor fejezték be és azután a vizsgálóbíró és a főügyész kimentek a Herczel-szanatóriumba.

Mint hogy a tanuvallomásokból is megállapították, hogy öt lövés történt, az ötödik lövést tehát másnak kellett tennie. Ráth Endre képviselő padjának bal felső részén, ahol a képviselők névjegye van beérősítve, a rézlemez alá befuródva, Browning-pisztolyból való acélgolyót talált a bizottság. Ez a golyó nem származhatott Kovács fegyveréből, mert az nem volt Browning és golyói ólomból valók. Ez volt az az ötödik lövés, amelyről a tanuvallomások szólnak. Ez a lövés közvetlen közelből történt.

Sélley Barnabás főügyész helyettes lázadás és szándékos emberölés kísérlete miatt Kovács Gyula letartóztatását kérte. Egyben megindult a vizsgálat aziránt is, kitől eredt az ötödik lövés?

(Kihallgatás a szanatóriumban.)

A Herczel-szanatóriumban, ahová Kovács Gyulát vitték, ma délután hallgatta ki őt dr. Szlavek Ferenc vizsgálóbíró több rendőrtisztviselő jelenlétében.

Kovács Gyula beismerte, hogy tényleg ő tette a lövéseket, de tagadja azt, hogy Tiszát le akarta volna lőni. Azt mondotta, hogy meg akarta mutatni ezzel a lövéssel, amelyet tulajdonképpen magának szánt, hogy milyen komoly az ellenzék küzdelme és halálos bizonyítékot akart szolgáltatni e mellett a komolyság mellett. Amikor a vizsgálóbíró azt kérdezte tőle, hogy miért lőtt előbb Tiszára, azt felelte, nem tudom. A kihallgatás során megállapították, hogy Kovács a karzatokon járt előbb és egyik detektívnek, aki figyelte őt, amikor lesietett, azt mondotta, hogy miután már az ellenzék elment, ő is utánuk siet, talán még utóléri őket. Lerohant a lépcsőn és a már ismert módon a képviselőház üléstermébe rontott be, ahol előbb a merényletet, azután az öngyilkos kísérletet követte el.

A kihallgatás után őrizetül két detektívet rendelték Kovács Gyula mellé és mentelmi jogának felfüggesztése után előzetes letartóztatásba helyezik a szerencsétlen embert.

(Boda látogatása.)

Délután fél négy órakor dr. Boda Dezső főkapitány jelent meg a Herczel-szanatóriumban, felment az első emeletre és néhány pillanatra benézett Kovács Gyula betegszobájába, ahol állandóan két detektív tartózkodik.

— Dr. Boda főkapitány vagyok — mutatkozott be a betegnek — azért jöttem, hogy állapota iránt tudakozódjam.

— Nagy megtiszteltetésnek veszem méltóságod jóindulatát — felelte a beteg — igazán jól esik ez a meg nem érdemelt figyelemesség.

— Hogyan követhetett el ilyen nagy meggondolatlaniságot, képviselő ur?

— Nem tudom. Az isten elvette az eszemet. Meggüstem...

A főkapitány ezután látogatást tett dr. Herczel Manó egyetemi tanárnál, akinél Kovács Gyula állapota iránt érdeklődött.

Majd a képviselőházba hajtattott, ahol elmondotta Kovács Gyulával való beszélgetését, amely csakhamar szájról-szájra terjedt el a Ház folyosóján.

(A merénylet.)

Kovács Gyula, a nagybeteg képviselő Strasser Henrik földbirtokos és nagybérő fia. Nyolcan vannak testvérek, ő otthon gazdálkodott édesatyja háromezerkétszáz holdas bérgazdaságán, amely herceg Esterházy Miklós birtoka és Somogy meg Tolna vármegyék határán terül el. Lent a bérleten csak egy, mint az alföldi Gyomán, ahol képviselővé választották meg, a parasztok és cselédek imádják Kovácsot és meggyékszerie híres róla a tragikus sorsu ember, hogy nincsenek is cselédei, csupán munkásbarátai vannak. Éppen ezért nem is függetlenségi vagy más programmal, hanem egyenesen kigazdapárti programmal választatták meg magát Gyomán. Amikor a pótválasztáson a munkapárti jelölttel szemben hetvennyolc szavazattöbbséggel győzött és a mandátumot átadták neki, kijelentette választói előtt:

— Küzdeni fogok értetek és azokért, akik ki vannak tagadva a magyar alkotmányból. Bizzatok bennem, én nem foglak benneteket megcsalni, mint ahogy politikusok csálni szoktak, itt ígérem nektek és itt esküszöm meg reá!

Ezt cselekedte a saját hite szerint Kovács Gyula. Barátainak napokkal ezelőtt mondta:

— Valamit tenni kell. Azt az örökletet nem szabad garázdálkodni hagyni. Kérlek, ha én cselekszem valamit, ne legyetek a közelemben és hagyjatok engem cselekedni, én tudom, hogy mit csinállok.

Tegnap délután vidékre ment Kovács Gyula, egyelőre nem tudja senki, hova, csak annyit mondott:

— Az erdőben sétáltam, tisztába kellett jönnöm magammal!

Ma reggel a Hungária-szállóbeli lakásáról testvéreivel, Szunyog Sándor igazgatóval indult el kocsin a parlament felé. Testvére észrevette rajta, hogy nagyon nervózus, valami forr benne, de ha csöndesítette, Kovács Gyula reászólt:

— Nem vagyok gyerek, hisztérikus asszony sem vagyok, de becsületes és erős elhatározásu ember.

A kordonnál, miután a katonaság Szunyog Sándort nem bocsátotta át, Kovács Gyula egyedül ment be a Házba és a folyosóról az újságírói karzatra. A nagy jelenetek között ugyyszólván fel sem tűnt az ottléte.

Az a tendenciózus hír, amelyet délfelé szerte kolportáltak, hogy Kovács Gyula amugy is elkésredett ember volt, mert a tőzsdén játszott és óriási veszteségek miatt anyagi gond előtt áll, koholmány, mert Strasser Henriknek, akinek fia és társa, a szemefénye, egy millió korona aktívája van és passzívai nincsenek. Az a hír sem igaz, hogy a simontornyai takarékpénztár csődöt kért volna ellene, ezt maga a simontornyai takarékpénztár ügyészsége hivatalosan jelentette ki.

(A szülők.)

Kovács Gyula borzalmas tragédiájáról dr. Szunyog Mihály volt képviselő, ügyvéd kiméletesen értesítette szüleit a történetéről. Telefonon beszélt Dombóvárral Weisz Mór gabonakereskedőhöz és dr. Magyar Jenő bányarvoshoz, hogy menjenek ki és csak annyit mondjának a hetven éves öreg házaspárnak, az apának és anyának, hogy Kovács Gyula nagyon izgatott, féltik, hogy valami baj történhetik vele, jöjjenek, csendesítsék le...

Ma este tíz órakor érkeztek meg Strasser Henrik és felesége a fővárosba. Arról lemondottak, hogy Kovács Gyulát még ma meglátogassák a szanatóriumban, ahol holnap délelőtt keresik föl szerencsétlen gyermeküket.

(A merénylet előtt.)

Reggel, mielőtt a képviselőházba ment Kovács Gyula, még üzleti ügyekkel foglalkozott. Megfordult a Magyar Általános Hitelbank áru-

osztályában is, ahol Leichtman Vilmos cégvezetővel tárgyalt, nyugodtan és olyan formában beszélgetett aktuális üzleti ügyekről, amiből nyilvánvaló, hogy akkor, egy órával az eset előtt nem gondolt a halálra. Leichtman így mondta el Kovács Gyulával való beszélgetését:

— Reggel kilenc órakor itt járt a képviselő ur. Napi üzleti ügyekről volt szó közöttünk. Arra kért, hogy küldjünk el mintáért a Hungária-szállóba, ahol lakott. Kölesről és buzáról volt szó. Teljesen nyugodt volt. Megkérdeztem még tőle, hogy be megy-e a képviselőházba. Igennel válaszolt, amire én megjegyeztem, hogy jobb volna, ha nem menne be, mert még esetleg kellemetlenségei lesznek. Ezt talán már nem is hallotta, mert valamit írt és nem válaszolt megjegyzésemre.

(Levél a szanatóriumba.)

Érdekes, hogy alig vitték be Kovács Gyulát a szanatóriumba, már levelét kapott oda. Hordár vitte a Pannónia-szállóból. Először a portás szobájába ment.

— Kovács Gyula nagyságos urat keresem, — mondotta.

Meghallotta a beszélgetést az egyik detektív, aki éppen a folyosón tartózkodott. Sietve felfereste Krecsányi Kálmánt, aki szintén a szanatóriumban volt és jelentette neki, hogy Kovács Gyula címére levelet hoztak. Krecsányi elvette a hordártól a levelet és hivatalosan lefoglalta.

(A revolver.)

A vizsgálóbíró lefoglalta a revolvért, amelylyel Kovács Gyula Tiszára rálőtt és magát főbe lőtte. A revolver régi szerkezetű, amelynek hordképessége igen gyenge. Ha Browning-pisztolyt használ Kovács, akkor Tiszát okvetlen találja, mert a rozszart fegyverből kilőtt golyó az elnöki emelvény peremének fáján megakadt és azt gyenge hordképességénél fogva nem tudta áttűtni.

Minthogy pedig a golyó iránya egyenesen Tisza derekának vezet, utólagos pontos megállapítás szerint tizennégy centiméterrel kellett volna magasabban haladnia a golyónak, hogy Tiszába hatoljon. De még így is elérí Tisza testét, ha a fegyver modern szerkezetű és olyan erős a hordképessége, mint a Browningé. Kovács Gyula egyébként híres lövő volt.

(A beteg állapota.)

Dr. Herczel Manó tanár, ma este Kovács Gyula állapotáról a következően nyilatkozott:

— Még nem lehet tudni, sikerül-e a sebesülte menteni. Ha komplikáció nem következik be, életben marad. Megvizsgáltam egész testén és konstataáltam, hogy csak golyó által előidézett sebesülése van. Nem lehet igaz, hogy rugták vagy lökdösték volna, mert testén ennek a legkisebb nyoma sincs. Csak valaki a karján megfoghatta, mert a jobb karján öt ujj lenyomata látszik. Ebből bebizonyul, hogy csak a karján szorította meg valaki erősen, de a testén különben semmiféle nyoma sincsen annak, mintha valaki rugta vagy lökdöste volna. Az tehát teljesen ki van zárva, hogy ilyen rugások vagy lökdöések történtek volna.

Érdekes, hogy Herczel tanár arra a kérdésre, amelyre a közvélemény kíváncsi, határozott választ nem tud mondani, ellenben szükségesnek tartja, hogy a kormány félhivatalos lap tudósítója utján sebészprofesszori ügyességét politikai császármetszésre szeretné felhasználni.

Az egész parlament tanuja volt ama botrányos jeleneteknek, amelyek keretében a magukról megfellekedett képviselők a halódó Kovács Gyulát, rettenetesen inzultálták. A gyászos eset hősei maguk is beismerik, hogy ütötték-verték a halálos sebből vérző képviselőt. Nem gondolja Herczel tanár, hogy neki, éppen tudományos pozíciójára való tekintettel, nem szabad gyanút kelteni aziránt, hogy olyan diagnózist állapítson meg, amelynek valótanságáról nem csak ő, de azok is meg vannak győződve, akiknek szívességet kíván tenni.

(Cafolják a csődöt.)

Egyes, a kormányhoz közel álló újságok azt a hírt kolportálták, hogy Kovács Gyula a csőd szélén állott. Ezzel szemben a következő nyilatkozat közlésére kérték fel a szerkesztőségünket:

— Egyik estilep mai számában megjelent tudósítás szerint a Simontornyai takarékpénztár Kovács Gyula képviselő ellen csődöt kért. Mint a takarékpénztárnak ez ügyben meghatalmazott ügyvédje a takarékpénztár megbízásából is kijelenthetem, hogy Kovács Gyula egy kezességből kifolyólag obligóban volt ugyan a takarékpénztárral szemben, de az ügyet az egyenes adós rendezte és így a takarékpénztárnak semmi oka sem volt arra, hogy Kovács Gyula ellen csődöt kérjen és nem is kért. Dr. Kadosa Marcell.

(A rendőri nyomozás.)

A főkapitányság nagy buzgósággal igyekszik tisztázni azokat a kérdéseket, vajjon Kovács Gyula előre megfontoltan készült-e a revolvermerényletre, s hogy esetleges tervét közölte-e megelőzően valamelyik elvbarátjával, vagy sem.

Végül a nyomozást az irányba is kiterjesztették, voltak-e szövetséges társai, akik esetleg a merénylet elkövetésében segítő-kezet nyújtottak neki.

(Kovács állapota.)

Lapunk zárásakor jelenti tudósítónk, hogy Kovács Gyula állapota egyformán változatlan. Az éjszakát, a körülményekhez mérten, elég nyugodtan, csendes szendérgéssel tölti el.

Az éjjeli utáni órákban nagy fájásról panaszkodott ápolójának, de az erős rohamok utóbb alább hagytak és Kovács újra elaludt.

Budapest, június 7

A közös pénzügyminiszter Szerajevóban. Szerajevóból jelentik: Délelőtt 10 óra 35 perckor a közös pénzügyminiszter különvonaton ide érkezett. A pályaudvaron a tartományfőnök, a papság, a hadtestparancsnok és a tábornoki kar, a tartománygyűlés elnöksége, a polgármester a községtanácscai, a hivatalnokok, az autonóm kultusz-községek képviselői fogadták. A miniszter szívélyesen üdvözölte a megjelenteket. A papsághoz intézett beszédében azt mondotta, fájdalmasan érinti, hogy közöttük nem látja a katolikus egyház képviselőit, amely egyháznak ő is hű fia. A miniszter a hivatalnoki karral közölte azt, hogy a király közlők huszonkettőt kiűntetett.

Olasz politikus kiutasítása Ausztriából. Bozenből jelentik: Az osztrák politikai hatóságok kiutasították Torboleból Scipione Sighele ismert nevű olasz politikus, az engesztelhetetlen irredentistát, aki egy francia újságban támadó cikket közölt Ausztria ellen és Tirolban népiünnepeken osztrákellenes beszédekkel mondott. Az olasz politikus a Garda-tó e nyaralóhelyén villát vásárolt, most azonban többé nem teheti lábát osztrák területre.

A bolgár király Berlinben. Potsdamból jelentik: A bolgár király üdvözlésére megjelent Vilmos császár, a császárné képviselőjében a trónörökös, a királyi ház hercegei és hercegnői, György görög herceg, a Hohenzollern örökös hercegek, Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár, Kiderlen-Wächter államtitkár, Gesow bolgár követ, a szófiai német követ, a potsdami tábornoki kar és Starck rendőrfőnök. Egy gárdabeli diszszázad állott fel a perronon. A vonat beérkezésekor a zenekar a bolgár himnuszt játszotta. A két uralkodó kölcsönös szívélyes üdvözlése után következett a hercegek és hercegnők, valamint a kíséretük és az előkelő személyiségek bemutatása. Az uralkodók katonásan elvonultak a diszszázad előtt, mire kocsin az új királyi palotába hajtattak. Az egész uton a potsdami csapatok állottak sorfalat. A palota kagylótermében történt meg nagy ceremóniával az ünnepies fogadtatás. A látogatás alkalmából számos rendjel-kitüntetés történt. A császár a bolgár királynak a fekete sas-rendhez a láncot, a bolgár királynénak a Lujza-rendet, Cyril hercegnek a fekete sas-rendet (Boris trónörökös ezt már nagykorúsága alkalmával kapta meg), Gesow miniszterelnök a vörös sas-rend nagykeresztjét. Gesow berlini bolgár követ az I. osztályu korona-rendet, Markov főhadsegéd az I. osztályu vörös sas-rendet és Morlov bolgár vasutügyi vezérigazgató a II. osztályu vörös sas-rendet kapta. — Berlinből táviratozák: Vilmos császár Ferdinánd bolgár királyt a 4 thüringiai gyalogezred főnökévé nevezte ki.